

Fruitteelt- conferentie in het Goetheanum

19 - 21 november 2004

Opgaven voor de toekomst in de biologisch-dynamische fruitteelt

Met bijdragen van Albrecht Denneler, Robert Dugast, Wilfried Kamphausen, Piet Korstanje, Reto Meng, Anselm Peer, Benoît van Ossel, Josef Weimer en anderen.

Tijdens de fruitteeltconferentie 2000 werd de Internationale Vakgroep voor bd-fruitteelt opgericht.

Sindsdien is de vakgroep bezig geweest om de bd-fruitteelt in Europa in kaart te brengen. Daaropvolgend vraagt zij zich af: hoe gaat de weg van de bd-fruitteelt verder?

De leden van de vakgroep richten de conferentie grotendeels naar eigen inzicht in. Ze doen verslag, stellen vragen en doen voorstellen. Het gaat vooral om een intensieve dialoog met alle conferentiedeelnemers. Het doel van de conferentie is om gemeenschappelijke perspectieven voor onderzoek, voorlichting en vermarkten voor de komende jaren uit te werken. U bent van harte welkom daaraan bij te dragen. ■

Informatie / aanmelden bij: Landwirtschaftliche Abteilung am Goetheanum, Dornach, telefoon: 0041 (0)61 7064212, fax: 0041 (0)61 7064215, e-mail: landw.abteilung@goetheanum.ch

Demeter-normen in

In deze nieuwe rubriek 'Demeternormen in de praktijk' bespreekt Ruud Hendriks regels zoals deze voor de biologisch-dynamische boer en tuinder gelden.

Ruud Hendriks

In deze eerste 'Demeter-normen in de praktijk' meteen maar een moeilijk punt naar voren halen. Het is aan de consument moeilijk uit te leggen dat de biologische (BD en Eko) landbouw nog gebruik maakt van gangbare mest. Voor een deel is dit gebruik begrijpelijk en verdedigbaar, de bodem van een bedrijf kan niet van het ene op het andere jaar omschakelen en efficiënt met een beperkte hoeveelheid mest omgaan. Het omschakelen van de bodem duurt 5 á 10 jaar, dus het is redelijk om de boer die tijd te geven. Aan de consument die een 100% biologisch product verwacht is dat echter niet uit te leggen. Ook bedrijven die al wel jaren biologisch werken, gebruiken overigens vaak nog gangbare mest. Deels omdat er in de buurt geen biologische mest verkrijgbaar is, deels omdat het goedkoper is, deels omdat zij door de huidige productprijzen hoeveelheden moeten produceren die op basis van de beperkte hoeveelheid beschikbare biologische mest niet mogelijk is.

In principe is op basis van Europese regelgeving voor de biologische landbouw het gebruik van 100% biologische mest verplicht.

Indien dat niet mogelijk is, bijvoorbeeld door tekorten of te grote transportafstanden en de daaruit voortvloeiende transportkosten, zijn uitzonderingen toegestaan. Veel Nederlandse biologische boeren maken eigenlijk standaard gebruik van deze uitzonderingsregel.

In een poging het aandeel biologische mest te verhogen schrijft het Eko-merk sinds twee seizoenen voor dat minimaal 20% van de mest van biologische herkomst moet zijn. SKAL mag boeren die daar niet aan voldoen op dit moment echter nog geen sancties opleggen; de regel is Europees 100%, met de mogelijkheid van een uitzondering, andere percentages mogen niet worden gesteld.

Demeter Nederland heeft de volgende eisen rond mestgebruik:

1. Minimaal 60% gebruik van mest van A-klasse. Dit is mest van het eigen bedrijf, vaste mest van BD-kwaliteit of Eko-kwaliteit, verteerde mest van extensieve veehouderijbedrijven of compost van plantaardig materiaal met Eko-keurmerk. Of een bedrijf extensief is te noemen wordt door SKAL via een controle beoordeeld.
2. Verder mag mest van B-kwaliteit worden gebruikt. Dit is Eko-drijfmet, Eko-kippenmestkorrels, verteerde vaste gangbare mest en "zeer schone compost" (een wettelijke omschreven kwaliteitsklasse) van plantaardig materiaal.
3. Maximaal 20% van het mestgebruik mag bestaan uit gedroogde dierlijke mest afkomstig van extensieve gangbare be-

de praktijk: mestkwaliteit

drijven. Gangbare drijfmest en gangbare pluimveemest mogen expliciet niet worden gebruikt.

In 2003 werd door de bd-boeren als totaal een goed resultaat bereikt: 64% van de gebruikte mest was van Demeter-kwaliteit, 25% was biologische mest of gangbaar van A-kwaliteit, 11% van de vaste mest kwam van gangbare bedrijven. Daarmee blijken de boeren gemiddeld meer kwaliteitsmest te gebruiken dan de regels voorschrijven.

Voor bedrijven zonder eigen vee is het soms lastig om aan goede mest te komen. Toch gebruikt ook binnen deze groep 17% van de bedrijven Demeter-mest en 68% andere vormen van A-klasse mest. Daarmee resteert 15% gangbaar mestgebruik.

BD-landbouw verschilt ten opzichte van de overige biologische landbouw ook in de totale hoeveelheid mest die mag worden gebruikt. Die wordt uitgedrukt in de hoeveelheid stikstof die mag worden gegeven. Voor

het Eko-merk is het maximum 170 kg voor dierlijke mestsoorten, plantaardige mest telt niet mee. Voor bd-boeren is het maximum 112 kg (voor fruittelers 90 kg) voor alle mestsoorten. Dit is een flink verschil, waardoor het er voor de bd-boer nog veel meer op aan komt om via groenbemesters, compostering, vruchtwisseling en zorgvuldig bodembeheer de bodem vruchtbaar te houden. ■

Foto: Ruud Hendriks